

2023 m. įvykusių nelaimingų atsitikimų darbe apžvalga: antrus metus iš eilės – teigiamas pokytis

Valstybinė darbo inspekcija, siekdama atkreipti dėmesį į augantį žūčių skaičių darbe, paskatinti darbdavius ir darbuotojus labiau susitelkti įgyvendinant saugaus darbo kultūros idėją bei dar labiau atkreipti visuomenės dėmesį į darbuotojų saugos ir sveikatos prevencijos svarbą bei žalą, kurią sukelia abejingumas pavojingoms darbo sąlygoms, 2021–2022 m. vykdė informacinę kampaniją VIZIJA NULIS.

Sudėtinga tiksliai įvertinti vykdytos kampanijos poveikį, bet pastaruosius metus fiksuotas mažėjantis nelaimingų atsitikimų darbe skaičius nuteikia pozityviai. 2023 m.*, neįskaičiuojant žuvusiųjų per eismo įvykius, darbo metu įvyko 17 mirtinų nelaimingų atsitikimų, o sunkius sužalojimus patyrė 106 darbuotojai.

Atitinkamai per 2022 m. buvo gautas 21 pranešimas apie įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai mirė, ir 130 pranešimų apie įvykius darbe, dėl kurių buvo sunkiai pakenkta darbuotojų sveikatai. Mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius 2023 m., palyginti su 2022 m., sumažėjo 4 atvejais (arba 19 proc.), o sunkių – 24 atvejais (arba 18 proc.).

1 lentelė. Nelaimingų atsitikimų darbe pokytis

	Sunkūs n. a.		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Įvykiai	124	130	106
Pokytis, palyginti su ankstesniais metais	↑ 5 proc.	↑ 5 proc.	↓ 18 proc.
	Mirtini n. a.		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Įvykiai	38	21	17
Pokytis, palyginti su ankstesniais metais	↑ 27 proc.	↓ 45 proc.	↓ 19 proc.

Kur dažniausiai įvyksta nelaimingų atsitikimų?

Pavojingiausi darbai, kuriuos vykdant nelaimingų atsitikimų įvyko daugiausia, – statybos ir remonto (juos atliekant įvyko 6 mirtini ir 19 sunkių nelaimingų atsitikimų darbe), sandėliavimo, transportavimo, pakrovimo, iškrovimo darbai (juos atliekant įvyko 3 mirtini ir 21 sunkių nelaimingų atsitikimų), žemės ūkio darbai (1 mirtinas ir 3 sunkūs), miško kirtimo darbai (1 mirtinas ir 2 sunkūs), elektros įrenginių ir tinklų aptarnavimo ir remonto darbai (1 mirtinas ir 4 sunkūs) ir techninių priemonių, mechanizmų ir darbo įrenginių aptarnavimo darbai (9 sunkūs).

Palyginti su 2022 m., mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius sumažėjo statybos (nuo 6 iki 5 atvejų), miškininkystės (nuo 3 iki 2), transporto ir saugojimo (nuo

*Duomenys yra išankstiniai ir gali būti patikslinti.

3 iki 2), vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo veiklos įmonėse (nuo 1 iki 0). Apdirbamosios gamybos įmonėse mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius išliko nepakitęs (4 mirtini atvejai), o žemės ūkio įmonėse padidėjo – nuo 1 iki 4 atvejų.

2 lentelė. Trys ekonominės veiklos rūšys, kuriomis užsiimančiose įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų

Ekonominė veikla	Sunkūs n. a.			Mirtini n. a.		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Statyba	28	26	18	9	6	5
Apdirbamoji pramonė	23	25	23	9	4	4
Transportas, saugojimas	19	21	16	4	3	2

Kodėl įvyksta nelaimingų atsitikimų?

Nelaimių priežastys kasmet kartojasi ir išlieka labai panašios – 9 darbuotojai žuvo ir net 34 patyrė sunkias traumas nukritę iš aukščio (nukrito nuo stogo, pastolių, įkrito į šulinį, lifto šachtą ir kt.), 4 darbuotojai žuvo ir 7 darbuotojai buvo sunkiai traumuoti krintančių daiktų, 1 darbuotojas žuvo užgriuvus žemės sluoksniui, 1 darbuotoją subadė bulius, 8 sunkūs nelaimingi atsitikimai darbe įvyko darbuotojams paslydus ir nugriuvus. Dar kitos nelaimingų atsitikimų aplinkybės nebaigtos tirti.

Tirdami nelaimingų atsitikimų priežastis VDI inspektoriai nustato, kad daugiausia mirtinų ir sunkių nelaimingų atsitikimų įvyksta dėl nepakankamos darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės, netinkamo profesinės rizikos vertinimo, netinkamo darbų organizavimo arba naudojamų netinkamų darbo priemonių, arba kai patys darbuotojai nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių ar instrukcijų ir taip rizikuoja savo sveikata bei gyvybe.

Aptariamuoju laikotarpiu per įvykius darbe tarp sunkiai nukentėjusiųjų nustatyti 2, tarp žuvusiųjų – 4 neblaivūs darbuotojai. Per 2022 m. įvyko 3 mirtini ir 3 sunkūs nelaimingi atsitikimai darbe, per kuriuos nukentėjo neblaivūs darbuotojai.

Džiugu, kad 2023 m., kaip ir 2022 m., jauni darbuotojai (iki 18 metų amžiaus) nepatyrė sunkių ar mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe.

Kaip pasitikome 2024-uosius?

Per pirmąjį šių metų mėnesį (sausio 1–vasario 5 d. duomenimis) turime užregistruotus tik 8 sunkius nelaimingus atsitikimus darbe, tai beveik trečdaliu mažiau nei 2023 m. tuo pačiu laikotarpiu (11 įvykių). Kaip ir 2023 m., išskyrus vieną eismo, kol kas neturime užregistruoto nė vieno mirtino atvejo.

Kaip išvengti nelaimių darbe?

Kaip jau buvo minėta, nelaimingi atsitikimai darbe dažniausiai įvyksta atliekant statybos, pakrovimo ir iškrovimo, miškininkystės, žemės ūkio darbus. „Ištyrę sunkius nelaimingus atsitikimus, nustatome, kad net apie 70 proc. sunkių sužalojimų darbe įvyksta dėl paties darbuotojo neatsargaus elgesio“, – sako Darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus vedėjas-vyriausiasis darbo inspektorius Saulius Balčiūnas.

Darbai aukštyje yra viena iš pavojingiausių veiklos sričių, kurioje nelaimingų atsitikimų pasekmės yra skaudžiausios – dažniausiai besibaigiančios darbuotojų žūtimi arba sunkiais sužalojimais. VDI yra parengusi [interaktyvias rekomendacijas](#), kurios yra skirtos kritimo iš aukščio prevencijai statybos sektoriuje užtikrinti, bet aktualios ir atliekant kitus darbus aukštyje, pavyzdžiui, kraunant prekes sandėlyje ar valant pastatų langus. Taip pat galite pasižiūrėti kitas aktualias [metodines rekomendacijas ir atmintines](#), susijusias su darbais aukštyje.

„Daugumos nelaimių darbe būtų galima išvengti, jei ir darbdaviai, ir darbuotojai į darbo saugą žiūrėtų atsakingai. Darbdaviai turi įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimus, o darbuotojai – jų laikytis“, – pabrėžia Darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus vedėjas-vyriausiasis darbo inspektorius S. Balčiūnas.

Primename, kad Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme yra numatyta, kad galima atsisakyti dirbti, jei nesudarytos tinkamos, saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos, nesilaikoma darbuotojų saugos reikalavimų, ir apie tai informuoti VDI.

VDI ragina pranešti apie galimus pažeidimus darbe, pavyzdžiui, netinkamas darbo sąlygas, neišmokamą darbo užmokestį, piktnaudžiavimą darbo bei poilsio laiku ir pan. Apie nesudaromas darbo sutartis anonimiškai galima pranešti telefonu + 370 5 213 9772.

Kontaktams:

komunikacija@vdi.lt
mob. +370 698 73 025

Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Algirdo g. 19, LT-03607 Vilnius
www.vdi.lt

Konsultuojame:

el. paštu info@vdi.lt, [raštu](#) ir [VDI feisbuko paskyroje](#)
telefonu (8 5) 213 9772 (I–IV 9.00–15.00, V 9.00–14.00, pertrauka 12.00–13.00)
Žinote, kur dirbama nelegaliai? Praneškite [raštu](#) arba telefonu (8 5) 213 9772.